KhNUIAIR(Institutional Repository of KhNUIA)

Вбачається, що зазначений підхід європейського законодавця є достатньо обґрунтованим і послідовним. Дійсно, не всі електронні засоби фіксації інформації надають можливість зберігати інформацію однаково довго і надійно. Більше того, тривалість і надійність зберігання інформації часто залежить безпосередньо від суб'єктивних чинників: наприклад, якщо інформація зберігається на інтернет-сторінці, адміністратор відповідного сайту має можливість в будь-який момент змінити її або видалити. Саме тому доцільним є впровадження вимоги довговічного носія інформації, особливо стосовно тих договорів, в яких одна зі сторін є *a priori* слабшою (наприклад, споживач).

Незважаючи на те, що у вітчизняному законодавстві ця вимога поки що відсутня, вона фактично була сформульована у вітчизняній судовій практиці. Так, відомою є практика Верховного Суду, пов'язана з встановленням більш тривалого строку позовної давності в договорах споживчого кредиту, які укладалися шляхом підписання клієнтами (позичальниками) заяви про приєднання до умов договору, розміщених на сайті банку. У цих справах Верховний Суд дійшов висновку, що умови, що містяться на Інтернет-сторінці банку, не можна вважати включеними в кредитний договір, навіть не дивлячись на наявність письмової заяви клієнта про приєднання до них, оскільки немає підтверджень того, що вони не були змінені банком після укладення договору з позичальником [3]. Отже, вимогу щодо письмової форми договору про встановлення більш тривалого строку позовної давності, в даному випадку не можна вважати дотриманою.

Список бібліографічних посилань

1. Цвайгерт К., Кётц Х. Введение в сравнительное правоведение в сфере частного права. Т. 2. М. : Международные отношения, 2000. 512 с.

2. Bar C., Clive E. M. Study Group on a European Civil Code & Research Group on the Existing EC Private Law // Principles, definitions and model rules of European private law: Draft common frame of reference (DCFR). München : Sellier ; European Law Publishers, 2009.

3. Постанова Верховного Суду України у справі № 212/10084/13-ц від 25.01.2015 // Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: http://reyestr.court.gov.ua/Review/71897222 (дата звернення: 25.03.2018).

Одержано 03.04.2018

УДК 347.122

Наталія Вадимівна Ходєєва,
старший викладач кафедри цивільного права та процесу факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук;
ORCID: http://orcid.org/0000-0002-6154-6854

ПРО ПРАВО НА ІНФОРМАЦІЮ ПРО СТАН ЗДОРОВ'Я ДИТИНИ АБО ПІДОПІЧНОГО

Загальновідомо, щоб стати учасником цивільних правовідносин, людина має бути наділена цивільною правоздатністю і цивільною дієздатністю (ст. 25 ЦК України). Останню мають тільки фізичні особи, які усвідомлюють значення своїх дій та можуть ними керувати. Саме з цим пов'язано і право на інформацію, зокрема про стан здоров'я малолітніх, які не здатні її сприйняти, оцінити і здійснити права, що випливають з неї. Тому стосовно

© Ходєєва Н. В., 2018

них і недієздатних осіб право на отримання інформації про стан їх здоров'я здійснюють їхні батьки (усиновлювачі) опікуни, піклувальники. Вони здійснюють право на отримання такої інформації поза їх волею, вона набувається при кожному зверненні до лікаря дитини або підопічного; набувається зі слів опікунів та піклувальників; є умовою здійснення інших прав (навчання, зайняття спортом, праці, конкурсів тощо).

Відповідно до ч. 2 ст. 285 ЦК України – до досягнення фізичною особою повноліття батьки (усиновлювачі), опікун, піклувальник мають право на отримання інформації про стан здоров'я дитини або підопічного [1].

Згідно з п. 4.3 правил опіки та піклування за № 34/166/88 [2] від 26.05.1999 р. передбачено, що опікуни (піклувальники) над неповнолітніми зобов'язані: піклуватися про стан їх здоров'я, духовний і фізичний розвиток; повинні раз на рік здійснювати повне медичне обстеження підопічних; повинні сповістити районний (міський) відділ внутрішніх справ і вжити заходів щодо направлення підопічного в психіатричну лікарню для лікування стосовно підопічних психічно хворих, які є небезпечними для себе або для оточення. Очевидно, що нічого з цього вони не можуть вчинити без здійснення свого права на ознайомлення зі станом здоров'я підопічного. Однак інколи в житті особа опікуна або піклувальника може збігатися з особою медичного закладу або працівника, який надає медичну допомогу. Так, у п. 3. 6 Правил опіки та піклування зазначено, що якщо над дітьми, які виховуються у навчально-виховних закладах для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, особами, які потребують опіки (піклування) та влаштовані у відповідні лікувальні установи чи установи соціального захисту населення, опікуни (піклувальники) не призначені, то виконання обов'язків опікунів і піклувальників від імені держави здійснюють ці установи в особі керівників цих установ [2].

Однак бувають випадки, коли батьками (усиновлювачами, опікунами, піклувальниками) піклування про здоров'я дитини не здійснюється або ж здійснюється неналежним чином, та у них відсутня інформація про стан здоров'я дитини взагалі, або ж вона відстежується неналежним чином (наприклад, батьки пиячать, діти проживають без належного догляду батьків – безпритульні), інформацію про стан здоров'я дитини (а особливо такої, яка, залишена без належної уваги, може тягнути незворотні наслідки для здоров'я дитини) необхідно б надавати медичним закладам, соціальним службам, працівникам поліції та освіти, у полі зору яких перебувають діти та підопічні, з подальшим повідомленням до органів опіки та піклування. Такі неблагонадійні родини, а саме діти, які в них проживають та опинилися у складних життєвих обставинах, беруться на облік службами у справах дітей [3]. Вони, для належного здійснення прав таких дітей, також мають право на інформацію про стан здоров'я опікуваного.

Статтею 66 ЦК України передбачено, що якщо над фізичною особою, яка перебуває в навчальному закладі, закладі охорони здоров'я або закладі соціального захисту населення, не встановлено опіку або піклування або не призначено опікуна чи піклувальника, опіку або піклування над нею здійснює цей заклад. Тобто вся інформація про стан здоров'я даної фізичної особи має акумулюватись і підлягати контролю (з метою недопущення незворотних наслідків, до яких може призвести неналежна увага до неї) в навчальному закладі, в якому дана фізична особа перебуває, закладі охорони здоров'я або ж у закладі соціального захисту населення.

Отже вкрай важливо у разі невстановлення опіки або піклування (не призначено опікуна чи піклувальника) право на інформацію про стан здоров'я цієї особи повинен мати заклад, в якому вона перебуває. А у випадку нездійснення, або ж здійснення неналежним чином батьками (усиновлювачами, опікунами, піклувальниками) піклування про здоров'я

KhNUIAIR(Institutional Repository of KhNUIA)

дитини, право на інформацію про стан здоров'я цієї особи повинні мати медичні заклади, соціальні служби, працівники поліції та освіти, у полі зору яких перебувають діти та підопічні, з подальшим повідомленням до органів опіки та піклування.

Список бібліографічних посилань

1. Цивільний кодекс України : коментар / за заг. ред. В. І. Бобрика. Київ : Центр учб. літ., 2016. 784 с.

2. Правила опіки та піклування : затв. наказом Держ. ком. України у справах сім'ї та молоді, М-ва освіти України, М-ва охорони здоров'я України, М-ва праці та соц. політики України від 26.05.1999 № 34/166/131/88. *Офіційний вісник України*. 1999. № 26. Ст. 1252.

3. Про Порядок ведення службами у справах дітей обліку дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах : наказ М-ва юстиції України від 20.01.2014 № 27 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0216-14 (дата звернення: 04.03.2018).

Одержано 01.04.2018

УДК 347.1

Михаил Михайлович Хоменко,
ассистент кафедры гражданского права
Киевского национального университета имени Тараса Шевченко,
кандидат юридических наук;
ORCID: http://orcid.org/0000-0001-8031-850X

КАТЕГОРИЯ «НЕДЕЙСТВИТЕЛЬНОСТЬ» И ЗАЩИТА ГРАЖДАНСКИХ ПРАВ: КОНЦЕПЦИЯ ХОЗЯЙСТВЕННОГО КОДЕКСА

Категории «недействительность» уделяется много внимания в юридической литературе начиная с римского права. Соответствующая тематика широко освещалась в литературе континентального права, прежде всего, в трудах немецких и французских ученых, а также в дореволюционной литературе.

Украинское законодательство широко использует категорию недействительности. Прежде всего речь идет о ГК и ХК.

В ГК термин «недействительность» употребляется в контексте признания недействительными прав интеллектуальной собственности (ст. 469, 479, 499); недействительности запрета уступки права денежного требования (ст. 1080); недействительности права требования (ст. 197, 519); недействительности чека (ст. 1102) и т. д.

В ХК речь идет о недействительности актов субъектов властных полномочий (абз. 2 ч. 2 ст. 20, ч. 2 ст. 249); недействительности хозяйственных соглашений (абз. 2 ч. 2 ст. 20); недействительности актов предприятий, иных субъектов хозяйствования (ч. 5 ст. 23); недействительности регистрационных документов (ч. 1 ст. 55-1); недействительности хозяйственного обязательства (ч. 11 ст. 73-1, ч. 5 ст. 73-2, ч. 11 ст. 78-1, ч. 2 ст. 202, ч. 1 ст. 207, ст. 208); недействительности решений субъектов властных полномочий (ч. 6 ст. 74); недействительности условий обязательства (ч. 3 ст. 178, ч. 2 ст. 207); недействительности государственного заказа (ч. 5 ст. 183); недействительности договора (ч. 3 ст. 345, ч. 1 ст. 367, ч. 2 ст. 368, ч. 3 ст. 382); недействительности условий договора (ч. 2 ст. 372).

© Хоменко М. М., 2018